

31. 10. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Veřejné zdravotní pojištění a jeden mýtus

Nedávno jsem se na sociálních sítích setkal s následující historkou, vzhledem k tomu, že z ní plyne obecnější (preventivní) ponaučení, dovolím se jí nyní věnovat.

V našem městečku se objevuje starší osoba-muž, která obtěžuje spoluobčany žebráním. Mezi její hlavní historku patří, že potřebuje peníze na povinné zdravotní pojištění, aby údajně nedostala penále od zdravotní pojišťovny. Osoba tvrdí, že byla dlouho v zahraničí a proto nedostala starobní důchod v České republice, jelikož nesplnila povinné roky pro nárok na tento důchod.

Z čehož plyne obecnější dotaz, jak je to se staršími občany, kteří nedosáhnou na starobní důchod a mají jen sociální dávky? Musí si z nich platit veřejné zdravotní pojištění? Není to moc přísné?

Zmíněná žebrající osoba, žel, nehovoří pravdu, samozřejmě nevíme, zda úmyslně či nedbalostně. In medias res - za takovou osobu, jak byla popsána v dotazu výše, platí zdravotní pojistné ze zákona stát.

Přesnější řečí paragrafů - *podle ustanovení §7 odst. 1 písmeno j, zákona o veřejném zdravotním pojištění č. 48/1997 Sb.* je stát plátcem zdravotního pojištění za osoby, které jsou invalidní ve třetím stupni nebo které **dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod**, avšak nesplňují další podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo starobního důchodu a nemají příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a nepožívají žádný důchod z ciziny, nebo tento důchod nepřesahuje měsíčně částku ve výši minimální mzdy.

Skutečnosti rozhodné pro vznik nebo zánik povinnosti státu platit za pojištěnce pojistné je pojištěnec povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně nejpozději do osmi (kalendářních, nikoliv pracovních) dnů.

Dodejme pro vyšší informační komplexnost, že od 1. ledna 2022 osoby bez zdanitelných příjmů (OBZP) musí povinně platit každý měsíc **2 187 Kč**. Dovozejeme, že právě tuto částku má či měla na mysli v dotaze zmíněná osoba.

OBZP je taková fyzická osoba, která je povinna si platit sama zdravotní pojištění v zákonem stanovené výši. Dnes tedy 2187 Kč. OBZP se stává ten, kdo po celý kalendářní měsíc nemá příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a není za něj plátcem pojistného stát.

Do kategorie OBZP se řadí např.: Žena v domácnosti, která nepečuje celodenně osobně a řádně o dítě do 7 let nebo o dvě děti do 15 let, nepobírá žádný důchod z českého důchodového zabezpečení, ani není v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, to znamená, ani za ni není plátcem stát z jiného důvodu. Nebo student, který studuje na škole, která nebyla Ministerstvem školství označena jako soustavná příprava na budoucí povolání (některé jazykové školy, většina škol v cizině atd.), případně student starší 26 let (kromě doktorandů). Anebo do této kategorie spadá nezaměstnaný, který není v evidenci úřadu práce.

Závěr

Sečteno - jak bylo již zmíněno výše, osoba, jež **dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod**, avšak nespĺnila podmínky pro jeho přiznání, není v režimu OBZP. Tedy za ni platí pojistné na veřejné zdravotní pojištění stát, sama nemusí zde platit nic. A tudíž si ani nemusí obstarávat peníze na tuto věc žebrotou v obci.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog, člen rozkladové komise ÚOOÚ

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)